

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

10 грудня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго дня!

Перед тим, як почати засідання комітету, у нас є гарна новина: у нашого співробітника секретаріату день народження. *(Не чути)*

(Оплески)

Дякую, колеги.

Давайте до порядку денного. У нас сьогодні, по суті, 5 питань.

Питання перше: про проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (номер 2299).

Друге. Про затвердження рекомендацій круглого столу на тему: "Щодо застосування критеріїв оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вчених звань"

І третє - "Різне", з трьох пунктів. 3.1: про внесення змін до пункту 2 рішення комітету про обрання голів та членів підкомітетів у складі Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій дев'ятого скликання. 3.2: про ініціативу народного депутата України, голови підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти Воронова щодо розроблення нової редакції проекту концепції трансформації дошкільної освіти. І пункт 3.3: про ініціативу народного депутата України Воронова щодо розроблення проекту Закону України про дошкільну освіту в новій редакції.

Якщо немає заперечень по порядку денному, то прошу підтримати його і почати роботу. Дякую. Одноголосно.

Отже, питання перше: про проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (реєстраційний номер 2299). Доповідає Гришина Юлія Миколаївна, голова підкомітету з питань вищої освіти.

Юлія Миколаївна, прошу.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, всім доброго дня! Підготовка порівняльної таблиці до проекту закону до другого читання, в процесі якої виявлені окремі неточності, в тому числі зауваження Головного юридичного управління, і особливо трагічні події в Одесі, спонукають нас врахувати уточнену редакцію окремих поправок.

Мова йде про три поправки. Перша поправка - номер 20. Головне юридичне управління (ви можете бачити цю правку на екрані), Головне юридичне управління рекомендує друге речення в частині другій статті 1 виключити, оскільки не враховано ще інші терміни закону і не вичерпуються Законом України "Про освіту".

Визначення інших термінів надаються як безпосередньо в законі, так і в інших законодавчих актах, наприклад, щодо унормування питань, пов'язаних із тимчасово окупованими територіями, бюджетними або трудовими відносинами, і передбачаються усіма нормативно-правовими актами, перелік яких надається у статті 2 закону.

Тобто мова йде про те, щоб виключити з цієї статті одне речення, яке... Тобто по змісту в нас нічого не змінюється, а просто з точки зору юридичної техніки наявність цього речення в цій статті є не зовсім доречною. Тобто це більше технічна правка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Терміни "ліцензія", "ліцензійні умови провадження освітньої діяльності", "органи ліцензування" вживаються в цьому законі у значенні, встановленому Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності". Було друге речення в оригіналі: "Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про освіту".

Через те, що інші терміни не тільки в Законі "Про освіту", або перелічувати всі закони, в яких вони є: і базові, і спеціальні, і робити посилання на міжнародні договори, які ратифіковані Верховною Радою, то було просто з юридичним управлінням, це було одне з їх зауважень і ми вирішили врахувати, переговори з ним, просто приберемо друге.

От ці 3 терміни, які ми тут чітко вживаємо, вони просто посилаються на Закон про ліцензування.

ГРИШИНА Ю.М. Так, колеги, це більше технічна правка, тому що це речення, воно є з юридичної точки зору не зовсім коректне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Ми будемо по кожній окремо голосувати?

ГРИШИНА Ю.М. Я думаю, що так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, тоді давайте підтримаємо цю правку в тому вигляді, в якому рекомендує юридичне управління.

Дякую. Одноголосно.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, поправка номер 300 сформульована некоректно і включає положення, які стосуються як Закону України "Про фахову передвищу освіту", так і Закону України "Про вищу освіту". Фактично це мають бути 2 окремі правки, тому підпункти 1 і 2 частини другої "Прикінцевих і перехідних положень" доцільно перенести у поправку 307, яка стосується ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Тобто тут теж правка, яка не змінює зміст норми, вона просто переноситься до сфери вищої освіти, щоб коректно звучала норма.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це та правка, яку на минулому засіданні ми затверджували.

ГРИШИНА Ю.М. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень, колеги? Тоді прошу підтримати.

Дякую. Одноголосно. І наступна правка.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, і 3 правка. Ця правка, тут я хочу звернути увагу, що враховуючи останні трагічні події в Одесі, є пропозиція дещо доопрацювати нашу 312 правку, оскільки у нас передача коледжів з державної у комунальну власність затягується, і потім не можливо в таких ситуаціях виявити, хто є відповідальним за основні напрямки діяльності: пожежну безпеку, навчальний процес і так далі.

Тому поправка доповнена новим абзацом, яким передбачено затвердити Кабінету Міністрів план заходів з підготовки передачі з державної в комунальну власність вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації державної форми власності, що мають статус окремих юридичних осіб і видатки на оплату послуг з підготовки фахівців яких здійснюється з обласних бюджетів та бюджету міста Києва.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене є запитання, закладів... "вищих навчальних закладів". "Закладів вищої освіти", здається? *(Загальна дискусія)*

ГРИШИНА Ю.М. Ну, мова йде про те, що цей процес, він у нас... Ми вже з вами обговорювали ці проблеми одразу після цих подій. Що у нас в деяких випадках роками триває процес передачі навчальних закладів I-II рівня акредитації з державної власності у комунальну. Тому що у нас є проблеми з документами з передачі землі, з документами, які посвідчують право власності на нерухомість і так далі. І цей процес, який, ну, якимось чином такий у нас... ситуація, коли ніхто не може, скажемо, воно ні туди і ні сюди. Тобто є проблема зі збиранням документів. І потрібно цей процес якимось чином стимулювати. Тобто, коли вже ми бачимо, що у нас такі ситуації трапляються, нам потрібно, щоб був чітко визначений власник, який несе відповідальність за всі види діяльності в цих закладах освіти.

Тому пропоную звернути увагу. І шляхом впровадження такої редакції норми вплинути на цей процес шляхом впливу у нас як законодавчого органу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В, принципі, правка зрозуміла. Це в "Прикінцевих положеннях" Кабінету Міністрів протягом 3 місяців і, зокрема, затвердити план заходів.

_____. Чи вірно я розумію, що... тобто у 18-му році було прийнято зміни до бюджету, до Бюджетного кодексу, яким, ну, передавання, і до цього Кабмін не розробив такого плану, то було просто... ну, робіть щось.

ГРИШИНА Ю.М. Саме так.

_____. Супер! Це про те, що ми казали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає зауважень...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона є, це ж оригінальна... це ж частина оригінальної правки, то просто уточнення в другому абзаці, уточнення другого абзацу. Перший абзац був і так в правці.

Більше немає заперечень, зауважень, пропозицій? Тоді прошу підтримати цю правку. Дякую. Одноголосно.

Колеги, ну, і наша традиційна вже процедура останні два засідання комітету: нам тепер знову потрібно рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект 2299 в другому читанні та в цілому. Прошу підтримати і проголосувати.

Дякую. Одноголосно. З пунктом 1-им – все.

Пункт 2: про затвердження рекомендацій круглого столу на тему: щодо застосування критеріїв оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вчених звань. Доповідає Гришина Юлія Миколаївна, голова підкомітету з питань вищої освіти.

ГРИШИНА Ю.М. Знову всім доброго дня, колеги! Вже пройшов місяць, 8 листопада в нас 19-го року відбувся круглий стіл, який був запропонований мною і підтриманий вами, організований підкомітетом з питань вищої освіти, який було присвячено питанням обговорення і застосування основних критеріїв оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вчених звань.

Я хочу подякувати всім членам комітету, які прийняли участь в засіданні цього круглого столу. В нас була достатньо велика кількість гостей: представники академії наук, наукових установ, науково-педагогічних, керівники, голова наукового комітету, заступники міністрів. Тобто ми на достатньо високому рівні обговорили ті проблеми, які хвилюють сьогодні науковців в сфері оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності.

Довго ми готували пропозиції, тому що довго йшло обговорення, тому що тема достатньо складна. І ми розуміємо всі проблеми, які пов'язані з тим, щоб

підвищувати якість наукових розробок і наукових досліджень в Україні, виходити на міжнародний рівень. Ми повністю підтримуємо той процес, який триває в Україні. Але заслухавши всіх тих, хто прийняв участь в цьому круглому столі, ми зрозуміли, що, дійсно, є певна проблема, що представники деяких галузей знань вони не мають можливості на рівних з іншими представниками конкурувати в сфері публікацій в Scopus та Web of Science.

У зв'язку з цим... Дозвольте, я не буду зачитувати все, що стосується, тому що у нас величезна описова частина опису цього круглого столу? Дозволяєте мені не зачитувати, так, у вас у всіх проекти надіслані. Я зупинюся на рекомендаціях.

Що стосується сфери нашої з вами як Верховної Ради України, то було запропоновано внести зміни до Закону України "Про вищу освіту", скасувавши вимогу про необхідність вченого звання для зайняття окремих адміністративних посад у закладах освіти і наукових установах. Це те питання, про яке вже давно говорять у нашій спільноті. І пропозиція обговорити далі це питання, звернути на нього увагу і, можливо, внести зміни до діючого законодавства.

Друге. Передбачити у державному бюджеті України щорічно, починаючи з 21-го року, кошти для забезпечення стажування здобувачів вчених звань за кордоном та в Україні. Мова іде, одразу хочу сказати, ми вивчили це питання, мова йде про кількість осіб до 1000 науковців, які протягом року приблизно в такій кількості подають документи на здобуття вчених звань і саме в такій кількості їм потрібно забезпечити міжнародні стажування. А ми знаємо, що міжнародні стажування – це, ну такий, можна сказати, достатньо коштовний захід, який, на жаль, досить рідко оплачується з фонду закладу вищої освіти.

Третє. Підготувати зміни до Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки від 14 січня 2016 року номер 13 щодо диференціювання вимог стосовно присвоєння вчених звань, врахувавши галузеві особливості.

До речі, вчора зустрічалась з представником литовського вузу. Він саме мені це і підтвердив, що, наприклад, у Литві є диференційований підхід, який полягає в тому, що враховуються галузеві особливості.

Наступне. Внести зміни до пункту 6 Порядку формування Переліку фахових видань України, виклавши його таким чином: "До Переліку включаються наукові і періодичні видання України, що входять до наукометричних баз Scopus та/або

Web of Science та українські наукові видання, які визначені Науковим комітетом Національної ради з питань науки та технологій, відповідно до порядку, встановленого Міністерством освіти і науки України". Категорія "А" мається на увазі.

Наступне. Вжити заходів для включення окремих галузей знань, фахівці з яких мають певні проблеми у висвітленні наукової інформації у виданнях, що представлені у базах даних Scopus та Web of Science, до категорії "А" Переліку наукових фахових видань України. Мова йде про такі спеціальності як "Культура і мистецтво", "Гуманітарні науки", "Богослов'я", "Соціальні та поведінкові науки", "Право", "Публічне управління та адміністрування".

І останнє. Унормувати питання опублікування результатів наукових досліджень у спеціалізованих базах даних науковими і науково-педагогічними працівниками закладів вищої освіти та наукових установ, що є суб'єктами режимно-секретної діяльності. Давно теж обговорюється ця проблема саме тих науковців, які здійснюють саме, ну, є суб'єктами режимно-секретної діяльності. Вони теж у нас виступали на круглому столі, вносили свої пропозиції. Я пропоную звернути увагу на проблему саме тих науковців, які мають ці галузеві особливості. Прошу підтримати рішення комітет і про затвердження рекомендацій круглого столу, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Юлія.

Колеги, чи є пропозиції і доповнення? Іван Григорович, прошу.

ГРИШИНА Ю.М. Іван Григорович, дивіться, тут мова просто йде е про найкращих. Тут всі маються на увазі. Тобто їх приблизно всіх, хто впродовж року...

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГРИШИНА Ю.М. Іван Григорович, я повністю підтримую все те, про що ви говорите. І ми вже...

КИРИЛЕНКО І.Г. Мені боляче за це, розумієте?

ГРИШИНА Ю.М. Так. Це... Фінансування науки, ми ж, коли у нас розглядалося питання бюджету, ми ж піднімали ці питання, і ми говорили про те, що нам необхідно підтримувати українську науку, українських науковців, і ми передбачали, представники міністерства були, ми передбачали збільшення фінансування. По-перше, у нас ж створено в країні науковий комітет і ми в цьому році збільшили фінансування наукового комітету, ми збільшили фінансування на наукові програми і підтримку для молодих науковців. Тобто ми поступово, ми як комітет звертаємо на це увагу, і ходили на бюджетний, і на засідання бюджетного комітету для того, щоб підтримувати ці пропозиції. І, в принципі, що стосується збільшення фінансування по науці, то у нас бюджетний комітет підтримав всі наші пропозиції. Тому тут, в принципі, ми все, що від нас залежить, ми все зробили.

А що стосується, от ви кажете, що, можливо, є якийсь зв'язок між стажуванням і тим, що вони потім можуть не повернутися до нас, так? Але ж просто дещо питання більш вузьке, воно стосується того, що є ті науковці, які бажають отримувати вчені звання доцента, професора. Це обов'язково, мова йде про те, що вони повинні отримати міжнародне стажування для того, щоб, дійсно, подивитися світовий досвід, міжнародний досвід, привезти якісь нові практики, так, і так далі. Тобто це така світова тенденція, коли науковці повинні вивчати досвід успішний інших країн. І мова тут йде про те, що, можливо, не потрібно ставити це в обов'язок їм як для здобуття вчених звань, а, наприклад, навпаки, як бонус це розглядати. Тобто, якщо особа проходить стажування міжнародні, то стимулювати її додатково, якщо не проходить, то ні. Але поки що це є підставою, однією з підстав присвоєння вченого звання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Ну, я не знаю, чи за це можна давати вчене звання. Але, якщо це... Да. Дивіться, скажімо так, ми всі праві, Іван Григорович дуже правий, і ви, колеги, дуже праві. Тобто нам потрібно про це думати, це правда. І нам потрібно для цього робити кроки. Але, разом з тим, і нові можливості ми теж мусимо давати.

До речі, у фонді Президента є одна така строчечка діяльності фонду - якраз і є фінансування стажування. Да, це може бути. І я не знаю, як він запрацює наступного року, але дуже хотілося, щоб воно запрацювало, зокрема, і в цих нормах.

Колеги, якщо немає більше заперечень і зауважень, давайте підтримаємо рішення комітету. Дякую. Хто – проти? Хто – утримався? Двоє утримались, інші – за. Дякую, колеги.

"Різне". Пункт 3. 3.1: про внесення змін до пункту 2 рішення комітету про обрання голів та членів комітетів у складі Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій дев'ятого скликання.

Мова іде про те, що у нас пані Юлія, ставши членом комітету, не стала членом підкомітетів.

ГРИШИНА Ю.М. За що я дуже дякую вам.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Головою, да, а вона ще хоче в інші підкомітети, щоб можна було брати участь в їх роботі. Ніхто не може заборонити, ніхто не може заборонити народному депутату – члену комітету хотіти стати членом підкомітету.

Пані Юлія, скажіть, будь ласка, до яких підкомітетів ми підтримуємо ваше входження?

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, я би просила вас розглянути питання про включення мене до складу таких підкомітетів, як підкомітет з питань дошкільної освіти, підкомітет з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях, підкомітет з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти та підкомітет з питань науки та інновацій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будемо голосувати по кожному окремому підкомітету?

ГРИШИНА Ю.М. Давайте пакетом.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я теж про вас подумав, Іван Григорович.

ГРИШИНА Ю.М. Боже упаси, ви що! Я тільки буду сприяти розвитку науки в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що заперечень тут бути не може. Давайте підтримаємо пані Юлію і її бажання працювати в підкомітетах.

Дякую. Одноголосно. Якщо пані Оля визначилась. Да, дякую.

Колеги, пункт 3.2 і 3.3. Давайте їх спробуємо об'єднати, бо це ініціатива нашого колеги, члена комітету, народного депутата Воронова Володимира, голови підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти. Є бажання, я так розумію, в голови підкомітету створити робочі групи дві. Але, виходячи зі складу, це скоріше буде одна і та ж сама робоча група, які будуть працювати над двома питаннями: над проектом концепції трансформації дошкільної освіти і над розробленням проекту Закону України про дошкільну освіту в новій редакції. Я знаю, чи тут варто щось пояснювати з боку нашого колеги. Я думаю, що є сенс просто підтримати - і нехай дві робочі групи почнуть працювати над цими двома законопроектами. Всі, хто захочуть, звісно, долучитися, можуть долучитися прямо зараз або порекомендувати ще когось.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, якщо мова іде про те, щоб включити туди наших народних депутатів, ми прямо зараз це допишемо і проголосуємо. А якщо когось іншого, то я думаю, що потім проголосуємо на комітеті про затвердження додаткових осіб.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо хтось з народних депутатів вже хоче долучитися до робочої групи, тоді, пані Наталя, ми вас дописуємо тоді в рішення комітету. Добре? Хто ще, колеги?

Ну, якщо хтось захоче долучитися, ніхто ж ніколи не заборонить це зробити народним депутатам.

Якщо немає заперечень, давайте підтримаємо нашого колегу про створення робочої групи. Дякую. Одноголосно.

Колеги, я вам дуже вдячний. Ми сьогодні неймовірно ефективні.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую всім за участь, дякую всім, що приділили час комітету. В нас завтра засідання комітету не буде. Працює робоча...

(Загальна дискусія)

Зараз буде підкомітет, да, по 0901. Якщо буде потрібно, то ми можемо по 0901, якщо він буде стояти наступного тижня в зал, то ми можемо тоді зібрати комітет цього тижня. Але ж є в мене обґрунтована підозра, що, скоріше за все, цього не буде.

(Загальна дискусія)

Вони зараз узгоджують це, це ж питання нормандської зустрічі і результатів, тому від цього залежить порядок денний. У нас немає поки що інформації.

(Загальна дискусія)

_____. Це від нардепу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми ж внесли, ми навіть проголосували в першому читанні, здається, тільки до другого чомусь не дійшло.

_____. Ні, так а це кожний майже подав, тут та історія, що...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, до речі, якщо одна й та ж сама, якщо там 50 депутатів подали одну й ту ж саму правку, кожний з них може наполягати на ній, да?

(Загальна дискусія)

Останнє рішення Голови Верховної Ради було дуже цікавим. *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, до речі. Ми всі живемо на зарплату пані Інно, принаймні в нашому комітеті, я думаю, що більшість.

(Загальна дискусія)

Колеги, я вам ще раз дуже вдячний за дуже ефективне засідання комітету. Ми сподіваємось, що до кінця тижня вже засідань комітетів не буде. У нас четвер пленарний, і я сподіваюся, що нічого не станеться, нам не треба буде десь терміново... Але якщо що, то всі отримають.

Дякую вам всім, колеги. Гарного дня! *(Шум у залі)*

_____. І ми почнемо тоді з Інни. Якщо там будуть якісь принципові моменти, на яких ви наполягаєте, ми можемо сьогодні по короткій процедурі піти, оскільки ми розуміємо, що наступний тиждень, скоріше за все... І ми визначимось, просто, може, ми завтра зберемось.

(Загальна дискусія)